

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1
Rotel 13

DOM
2010-02-25
Jönköping

Mål nr
T 1666-09

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Örebro tingsrätts dom 2009-05-19 i mål T 1867-08, se bilaga A

KLAGANDE

Diskrimineringsombudsmannen, Box 3686, 103 59 Stockholm
Ombud: jur. kand. Ulrika Dietersson, samma adress

MOTPART

Skarets Fastigheter Aktiebolag, 556482-5601, Sikforsvägen 20, 712 34 Hällefors
Ställföreträdare: [REDACTED] samma adress

SAKEN

Skadestånd enligt lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med ändring av tingsrättens dom i huvudsaken förpliktar hovrätten Skarets Fastigheter Aktiebolag att till [REDACTED] betala trettiotusen (30 000) kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 21 maj 2008 till dess betalning sker.

Hovrätten befriar Diskrimineringsombudsmannen från skyldigheten att ersätta Skarets Fastigheter Aktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten och förpliktar i stället bolaget att ersätta Diskrimineringsombudsmannens rättegångskostnader där med fyrtioåttatusenåttahundratrettiofyra (48 834) kr, varav 35 880 kr utgör ombudsarvode, jämte ränta på 48 834 kr enligt 6 § räntelagen från den 19 maj 2009 till dess betalning sker.

Skarets Fastigheter Aktiebolag förpliktas att ersätta Diskrimineringsombudsmannen för rättegångskostnader i hovrätten med trettiotretusentvåhundrasextioen (33 261) kr, varav 23 247 kr utgör ombudsarvode, jämte ränta på 33 261 kr enligt 6 § räntelagen från den 25 februari 2010 till dess betalning sker.

Skarets Fastigheter Aktiebolag ska svara för sina egna rättegångskostnader i hovrätten.

Dok.Id 112832

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2223 550 02 Jönköping	Hovrättsgränd 4	036-15 65 00 E-post: gota.hovratt@dom.se www.gotahovratt.se	036-15 65 36	måndag – fredag 09:00-16:00

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har yrkat att hovrätten ska förplikta Skarets Fastigheter Aktiefbolag (Skaret) att betala skadestånd till [REDACTED] med 120 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 21 maj 2008 till dess betalning sker och befria DO från skyldigheten att ersätta Skaret för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Skaret har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Parterna har i hovrätten åberopat samma omständigheter och bevisning som vid tingsrätten. Förhören vid tingsrätten med [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] och [REDACTED] har spelats upp.

Omfattas diskriminering av flyktingar av 2003 års diskrimineringslag?

Tingsrätten har funnit att lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering (2003 års diskrimineringslag) inte omfattar att någon diskrimineras enbart för att personen tillhör gruppen flyktingar eller invandrare. Anledningen till detta skulle vara att legaldefinitionen av begreppet etnisk tillhörighet fick en olycklig utformning i lagen (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (1999 års diskrimineringslag); en legaldefinition som i nu aktuellt hänseende kom att överföras till 2003 års diskrimineringslag. Till skillnad från den något förändrade definitionen i 2008 års diskrimineringslag (2008:567) skulle begreppet etnisk tillhörighet i 2003 års lag inte kunna avse att man tillhör en grupp som innehåller personer med olika etniskt ursprung, såsom är fallet med gruppen flyktingar.

Tingsrätten har redogjort för de förarbetsuttalanden som gjorts i olika lagstiftningsärenden i anslutning till den aktuella frågan. Som framgått var lagstiftarens avsikt att såväl 1986 års som 1994 års diskrimineringslag skulle omfatta diskriminering av grup-

pen invandrare. Det står vidare klart att det inte varit lagstiftarens syfte att detta skulle ändras genom 1999 års eller 2003 års diskrimineringslag. Som DO påpekat skulle en annan tolkning dessutom medföra att skyddet mot etnisk diskriminering blir helt ihålligt. Frågan är därmed om man vid lagändringen år 1999 formulerat en sådan legaldefinition av begreppen etnisk tillhörighet och diskriminering att det saknas utrymme att tolka lagen i enlighet med lagstiftarens avsikt.

En bokstavstolkning av legaldefinitionen i 4 § första punkten i 2003 års diskrimineringslag skulle kunna ge den innebörd som tingsrätten har redovisat. Enligt bestämmelsen avses med etnisk tillhörighet att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Som tingsrätten konstaterat har inte alla personer i grupperna flyktingar eller invandrare samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Det är således svårt att se flyktingskapet eller invandrarskapet i sig som en etnisk tillhörighet. Detta gäller enligt såväl legaldefinitionen i 2003 års diskrimineringslag som vanligt språkbruk.

Enligt hovrättens bedömning kan emellertid den citerade bestämmelsen inte analyseras så isolerad som tingsrätten har gjort. I stället måste den ses i sitt sammanhang, i ljuset av lagens övriga paragrafer. För att direkt diskriminering ska vara för handen krävs enligt 3 § första punkten att en enskild person missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation. Detta under förutsättning att missgynnandet *har samband* med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Att det förutsätts att missgynnandet ska ha just samband med den etniska tillhörigheten framgår även av 9 §, där det anges att diskriminering med sådant samband är förbjuden vid yrkesmässigt tillhandahållande av bl.a. bostäder.

██████████ har naturligtvis en etnisk tillhörighet, dvs. hon tillhör en grupp (eller flera olika grupper) personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Diskrimineringsombudsmannen har bl.a. redogjort för att ██████████ kommer från Afghanistan. Som tidigare framhållits torde dock hennes flyktingskap inte i sig kunna betraktas som en etnisk tillhörighet. Om hon emellertid har blivit missgynnad i egenskap av flykting, hur förhåller sig detta missgynnande till hennes etniska

tillhörighet? Frågan är om missgynnandet därmed har det samband med hennes etniska tillhörighet som krävs för att diskriminering ska föreligga.

Svaret på dessa frågor bör ligga i innebörden av begreppet flykting. Enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) avses i den lagen med flykting en utlänning som av vissa skäl befinner sig utanför det land som han eller hon är medborgare i. Även enligt vanligt språkbruk har enligt hovrättens bedömning innebörden av begreppet flykting i första hand just med etnisk tillhörighet att göra. Att någon missgynnas p.g.a. att han eller hon är flykting torde därmed regelmässigt kunna sägas innebära att missgynnandet har ett samband med personens etniska tillhörighet, dvs. det faktum att han eller hon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

I detta sammanhang ligger det enligt hovrättens mening närmast till hands att betrakta gruppen flyktingar – på motsvarande sätt som t.ex. grupperna ”invandrare” eller ”utlänningar” – som en samlingsbenämning för flera olika grupper som var för sig består av personer med samma etniska tillhörighet. Trots lagstiftningens definition av begreppet etnisk tillhörighet finner således hovrätten att 2003 års diskrimineringslag inte kräver att en påstådd diskriminering avser en särskilt utpekad grupp av personer med samma etniska tillhörighet, utan att det är tillräckligt med en sådan indirekt hänvisning till etnisk tillhörighet som ligger i påståendet att den drabbade missgynnas för att denne är flykting. Med hovrättens tolkning av lagen föreligger det därmed inte något lagtekniskt hinder för att tillämpa lagen på det sätt som lagstiftaren avsett i detta hänseende.

Har DO visat omständigheter som ger anledning att anta att diskriminering förekommit?

DO har gjort gällande att Skaret har haft ett särskilt sätt att beräkna hyran när lägenheter har hyrts ut till flyktingfamiljer och att [REDACTED] till följd av detta har fått betala en högre hyra än andra hyresgäster med svensk bakgrund fått betala eller skulle ha fått betala. DO har särskilt pekat på att den föregående hyresgästen i [REDACTED] lägenhet betalade 5 800 kr i hyra och att detsamma gällde den familj som hyrde

grannlägenheten i samma hus. DO har vidare hänvisat till ett beslut från Hyresnämnden i Linköping i januari 2007, där nämnden bedömt att skälig hyra för lägenheten uppgått till knappt 6 300 kr per månad.

I 21 § i 2003 års diskrimineringslag – liksom i den nya diskrimineringslagen från år 2008 – finns en särskild bestämmelse om bevisbördan i mål om diskriminering. Om DO visar omständigheter som ger anledning att anta att [REDACTED] har blivit diskriminerad, är det enligt denna regel Skaret som ska visa att diskriminering inte har förekommit. Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2006 s. 170 uttalat att bestämmelsen ska tolkas som en presumptionsregel och att vilka omständigheter som är presummande ska bestämmas vid rättstillämpningen i det enskilda fallet.

Skaret har vidgått att såväl [REDACTED] granne som den föregående hyresgästen i [REDACTED] lägenhet – som båda är av svenskt ursprung och trots Skarets invändningar (se nedan) ligger närmast till hands som jämförelseobjekt – betalade cirka 3 500 kr mindre i hyra än henne i månaden. Till detta kommer att Hyresnämnden i Linköping bedömt att [REDACTED] månatliga hyra översteg skälig hyra med cirka 3 000 kr. DO har mot denna bakgrund visat omständigheter som ger anledning att anta att [REDACTED] har blivit missgynnad på grund av sitt flyktingskap och att missgynnandet därmed – i enlighet med vad som tidigare redovisats – har haft samband med hennes etniska tillhörighet. Det ankommer då på Skaret att visa att diskriminering inte har förekommit, utan att den högre hyra som [REDACTED] betalat har berott på annat än hennes etniska tillhörighet.

Har Skaret visat att diskriminering inte förekommit?

Skaret har svävat på målet i fråga om det sätt att beräkna hyra som bolaget tillämpat i förhållande till flyktingar i allmänhet. Bolaget har i hovrätten visserligen framhållit att hyressättningen generellt sett berott endast på antalet medlemmar i hyresgästens familj och att hyran överhuvudtaget inte påverkats av att hyrestagarna varit flyktingar. Enligt Skaret har bolaget för att få täckning för sina därigenom ökade kostnader för vatten, sophantering och uppvärmning tvingats ta ut högre hyra ju fler personer som ingått i hyresgästens hushåll. Skaret har också tryckt på att detta är något som förhandlats fram

i samråd med kommunen. Å andra sidan har Skaret givit uttryck för dels att underhålls- och reparationskostnaderna generellt sett är högre med flyktingar som hyresgäster, dels att det av flyktingar är svårt att få kostnader för onormalt slitage ersatta i efterhand. Detta eftersom det ofta är besvärligt att nå dem efter ett avslutat hyresförhållande och då de som regel ändå saknar tillräckliga resurser för att kunna svara för kostnaderna.

Att antalet boende i de uthyrda lägenheterna varit en faktor som påverkat Skarets hyresnivåer vinner visserligen stöd i utredningen. Någon bevisning som styrker bolagets påstående om att detta varit den enda faktorn har emellertid inte presenterats. Den sammantagna utredningen ger i stället snarast vid handen att Skaret vid sin hyressättning också tagit hänsyn till om hyresgästen är flykting eller inte. Man förefaller från bolagets sida ha förutsatt att flyktingar i allmänhet åsamkar större skada på lägenheterna och därför bestämt hyran i vart fall delvis utifrån sina förväntade, framtida fordringar för återställningskostnader.

Redan det sätt på vilket Skaret i denna del argumenterat inför hovrätten talar för att så har varit fallet. Detta stöds dessutom av den skriftliga bevisning som DO har åberopat; protokollet från Hyresnämnden i Linköping den 20 juni 2006 och Skarets svaromål vid tingsrätten i detta mål. Enligt hyresnämndens protokoll uppgav [REDACTED] att en orsak till [REDACTED] högre hyra är att invandrare generellt sett är dyrare hyresgäster. I svaromålet vid tingsrätten angav Skaret bl.a. att det är så gott som omöjligt att debitera utflyttade flyktingar kostnaderna för återställning av lägenheter och att det inte ens hjälper med indrivning via Kronofogdemyndigheten.

Omständigheterna kring bolagets hyresförhållande med just [REDACTED] talar i samma riktning. Skaret har visserligen lämnat andra förklaringar till att hon betalat högre hyra än sin granne och den tidigare hyrestagaren än att hon förfördelats i egenkap av flykting. När det gäller grannen har bolaget förklarat skillnaden med att omständigheterna vid uthyrningen till denne varit speciella och att det hyresförhållandet därför inte kan tjäna som jämförelseobjekt. Enligt Skaret var lägenheten inte upp- rustad, hyrestiden var avsedd att vara begränsad och det upprättades inte heller något hyreskontrakt. Skaret har beskrivit situationen som att det för bolagets del var fråga om

att antingen låta lägenheten stå tom eller att hyra ut den till [REDACTED] granne med tillämpning av delvis andra hyresvillkor än dem som normalt gällde. I fråga om den tidigare hyrestagaren i [REDACTED] lägenhet har Skaret gjort gällande att hyran var låg bl.a. eftersom lägenheten vid tillfället inte var upprustad, vilket i stället skedde före [REDACTED] tillträde.

Någon närmare bevisning till stöd för sina påståenden om att just [REDACTED] högre hyra haft endast objektiva godtagbara skäl har Skaret dock inte åberopat. Att den hyresnivå som Skaret tillämpat i förhållande till både [REDACTED] granne och den föregående hyresgästen i hennes lägenhet skulle sakna relevans som jämförelseobjekt har inte framgått av utredningen. Vad som har framkommit om de hyresnivåer som Hällefors Bostads AB tillämpat kan inte heller anses tala till förmån för Skarets sak. Till detta kommer att Skaret inte på ett rimligt sätt har kunnat redogöra för varför hyresnämndens beslut om skälig hyra för [REDACTED] lägenhet skulle vara fel. Som tidigare redovisats har utredningen härutöver givit stöd åt DO:s påstående om att Skaret vid sin hyressättning i allmänhet har tagit hänsyn till om hyresgästen varit flykting eller inte.

Vid en samlad bedömning finner hovrätten att omständigheterna med styrka talar för att [REDACTED] högre hyra i vart fall delvis varit en följd av att hon är flykting. Skaret har följaktligen inte förmått fullgöra sin bevisbörda, dvs. bolaget har inte visat att det från bolagets sida inte förekommit diskriminering som har samband med [REDACTED] etniska tillhörighet. Att Hällefors kommun eventuellt har accepterat den hyresnivå som Skaret tillämpat i förhållande till [REDACTED] kan naturligtvis inte föranleda någon annan bedömning. Detsamma gäller den omständigheten att [REDACTED] i ett senare skede flyttat till grannlägenheten och då åter fått en hyra som överstiger 9 000 kr per månad.

Skadeståndets storlek

På grund av det anförda ska DO:s talan bifallas och Skaret därmed – i enlighet med 16 § i 2003 års diskrimineringslag – förpliktas att betala skadestånd till [REDACTED] för den kränkning som diskrimineringen inneburit.

Enligt lagens förarbeten (se prop. 2002/03:65 s. 159 f.) ska brott mot diskrimineringslagstiftningen ses som en allvarlig kränkning och skadeståndsbeloppen ligga på en högre nivå än vad som gäller för kränkingsersättning enligt skadeståndslagen. Diskrimineringslagen omfattar dock vitt skilda situationer. Som Högsta domstolen konstaterat (NJA 2006 s. 170) måste därför ersättningens storlek kunna vara högst varierande beroende på kränkningens art och omfattning samt andra omständigheter i det enskilda fallet. De effekter som diskrimineringen haft bör självfallet beaktas. I förarbetena framhålls vidare att avsiktlig diskriminering i princip bör leda till högre skadestånd än oavsiktlig och att det bör betraktas som försvårande om det har funnits en vilja att kränka någon på grund av tillhörigheten till de skyddade grupperna.

Hovrätten godtar att Skarets hyressättning haft som primärt syfte att bolaget skulle få täckning för sina förväntade kostnader, och att det inte har funnits någon omedelbar avsikt att kränka [REDACTED]. Effekterna av bolagets agerande har inte heller blivit bestående eller långvariga. Det har likväl orsakat en diskriminerande hyressättning och det vid ett yrkesmässigt tillhandahållande av bostäder. Vid en samlad bedömning finner hovrätten att skadeståndets storlek bör bestämmas till 30 000 kr.

Rättegångskostnader

DO har beloppsmässigt vunnit bifall endast till en fjärdedel av sin talan. Tyngdpunkten i processen har dock helt legat på frågan om diskriminering har förekommit och frågan om skadeståndets storlek har knappast berörts av parterna. DO bör därför få full ersättning för sina rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten.

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1

DOM
2010-02-25

T 1666-09

HUR MAN ÖVERKLAGAR; se bilaga B.

Överklagande senast den 25 mars 2010.

I avgörandet har hovrättslagmannen Per-Göran Öjeheim samt hovrättsråden Mats Lundeholm, Björn Karlsson och Martin Andersson (referent) deltagit.

Enhälligt.

ÖREBRO TINGSRÄTT

DOM
2009-05-19
Meddelad i
Örebro

Mål nr
T 1867-08

PARTER

KÄRANDE

Diskrimineringsombudsmannen
Box 3686
103 59 Stockholm

Ombud:
Jur kand. Ulrika Dietersson
c/o Diskrimineringsombudsmannen
Box 3045
103 64 Stockholm

SVARANDE

Skarets Fastigheter Aktiebolag, 556482-5601
Sikforsvägen 20
712 34 Hällefors

Ställföreträdare:

██████████
Sikforsvägen 20
712 34 Hällefors

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.
2. Tingsrätten förpliktar Diskrimineringsombudsmannen att till Skarets Fastigheter Aktiebolag utge ersättning för rättegångskostnader med 39 800 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 19 maj 2009 till dess betalning sker.

Dok.Id 190123

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 383 701 47 Örebro	Drottninggatan 5	019-16 63 00 E-post: orebro.tingsratt@dom.se www.orebrotingsratt.domstol.se	019-16 63 35	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Diskrimineringsombudsmannen, nedan DO, har yrkat att tingsrätten förpliktar Skarets Fastigheter Aktiebolag (nedan bolaget) att till [REDACTED] utge 120 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämningen (2008-05-21) till dess betalning sker. Som grund för yrkandet har DO anfört följande. Bolaget har haft ett särskilt sätt att beräkna hyran, när lägenheten hyrts ut till flyktingfamiljer, vilka har en annan etnisk bakgrund än svensk. Till följd av denna hyressättning har [REDACTED] fått betala en högre hyra än andra hyresgäster med svensk bakgrund fått betala eller skulle ha fått betala, vilket innebär att hon missgynnats. Detta missgynnade har samband med hennes etniska tillhörighet. Bolaget har därmed diskriminerat [REDACTED] i strid med 9 § jämfört med 3 § lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering (nedan 2003 års diskrimineringslag) och är därmed skyldig att utge skadestånd till henne enligt 16 § samma lag.

Bolaget har bestritt käromålet och uppgett att bolaget inte vitsordar något belopp som skäligt skadestånd i och för sig. Som grund för bestridandet har bolaget anfört att bolaget inte diskriminerat [REDACTED] och därmed inte heller är skadeståndsskyldigt gentemot henne.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

UTVECKLANDE AV KÄROMÅLET

Twisten gäller om bolaget har diskriminerat [REDACTED] genom det sätt som bolaget beräknat och tagit betalt för hyran. Enligt 4 § 1 p i 2003 års diskrimineringslag avses i lagen med etnisk tillhörighet att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Enligt 9 § i samma lag är diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet förbjuden bland annat vid yrkesmäs-

sigt tillhandahållande av bostäder. Rekvisitet etnisk tillhörighet i 4 § 1 p i 2003 års diskrimineringslag innefattar även personer som tillhör grupperna flyktingar och invandrare, till vilka grupper [REDACTED] hör, trots att varken alla flyktingar eller alla invandrare har samma etniska bakgrund. Flykting är ett juridiskt begrepp som i utlänningslagen definieras som en utlänning som är utanför sitt land på grund av att denne känner fruktan för förföljelse och som inte begagnar sig av det landets skydd. När DO inrättades 1986 angavs att de personer som i den lagstiftningen skulle skyddas från diskriminering skulle vara de samma som skyddades av brottsbalkens regler om olaga diskriminering varigenom bland annat gruppen invandrare skyddas. Missgynnade av flyktingar i allmänhet måste därför också stå i strid mot förbudet mot diskriminering i 2003 års diskrimineringslag. - Hällefors kommun har tagit emot kvotflyktingar. Flyktingarna har befunnit sig i en utsatt situation då de ofta varit nyanlända i Sverige och inte haft kunskap om hur det svenska rättssystemet och hyressättningssystemet fungerar. Flera familjer har varit så stora att det kommunala bostadsbolaget inte kunnat tillhandahålla tillräckligt stora lägenheter. Kommunen har då vänt sig till bolaget som hyr ut lägenheter i Hällefors. Bolaget har därefter hyrt ut stora lägenheter till flyktingfamiljer. [REDACTED] och hennes sju barn anlände till Sverige 2004 som kvotflyktingar. Familjen flyttade in i en av bolagets lägenheter på Skolvägen i Hällefors. Hon fick då i hyra för lägenheten betala 9 990 kr per månad. Den föregående svenske hyresgästen i samma lägenhet som flyttat ut samma år betalade i hyra 5 800 kr per månad. Talan i detta mål väcktes den 6 maj 2008 och med beaktande av den tvååriga preskriptionsregeln i 23 § i 2003 års diskrimineringslag yrkas skadestånd på grund av diskriminerande hyressättning från den 6 maj 2006 fram till och med den 31 december 2006. Missgynnandet har skett varje gång [REDACTED] betalat hyran. Under maj och juni 2006 betalade [REDACTED] i hyra 9 885 kr per månad. För vardera av månaderna juli – december 2006 betalade hon 9 339 kr i hyra. En svensk familj bestående av sex personer som i samma fastighet och under samma tid av bolaget hyrde en lägenhet av motsvarande storlek som den [REDACTED] hyrde, betalade i hyra 6 000 kr per månad. Vid en jämförelse med det kvadratmeterpris som det kommunala bostadsbolaget i Hällefors tog ut i hyra för sina lägenheter under aktuell tid framgår att [REDACTED] betalat en oskäligt hög hyra för sin lägenhet. I enlighet med beslut av hyresnämnd be-

stämdes hyran för [REDACTED] lägenhet för januari 2007 och följande månader till 6 279 kr. Av hyresnämndens protokoll framgår att det i januari 2007 fanns stora brister och skador i [REDACTED] lägenhet. I hyresnämnden förklarade bolaget att den högre hyran för [REDACTED] lägenhet berodde på att familjen [REDACTED] var så stor och att det generellt sett är dyrare att ha invandrare som hyresgäster. Sådan hyressättning har bolaget inte tillämpat i övrigt, d.v.s. vid uthyrning till andra hyresgäster. Att bolaget har valt att fastställa hyran efter särskilda kriterier när lägenheter har hyrts ut till flyktingfamiljer har medfört att dessa familjer har fått betala mer i hyra än andra hyresgäster. Av bolagets egna uppgifter framgår att det också varit syftet. Det är uppenbart att hyrorna för flyktingfamiljer har satts efter andra normer än vad som är brukligt på hyresmarknaden. [REDACTED] har betalat hyran med de bidrag som familjen erhållit i form av bostadsbidrag och introduktionsbidrag. Den oskäligt höga hyran har negativt påverkat [REDACTED] privata ekonomi eftersom den höga hyran enbart till en mindre del kompenseras genom höjt bostadsbidrag.

UTVECKLANDE AV SVAROMÅLET

Bolaget blev tillfrågat av Hällefors kommun om bolaget kunde ta emot större flyktingfamiljer, vilket bolaget gick med på under förutsättning att bolaget fick kostnadstäckning för detta. Efter diskussion kom bolaget och kommunen överens om hyror för de stora lägenheter bolaget förfogade över. Hyrorna hade godkänts såväl av kommunen som av Försäkringskassan. Lägenheterna besiktades av kommunen och hyresavtalen godkändes alltid av kommunen och Försäkringskassan innan flyktingfamiljerna flyttade in. Bolaget förde också diskussioner med allmännyttan om vilken prissättning per kvadratmeter som var rimlig. Allmännyttan har i princip samma priser som bolaget. Som privat hyresvärd har bolaget rätt att ta ut 5 procent högre hyra än allmännyttan vilket bolaget inte gjorde. Bolagets hyressättning låg därför i underkant av den hyra som kunde ha tagits ut. Det enda fel bolaget medger i förhållande till hyresgästen [REDACTED] [REDACTED] är att hyreshöjningar inte förankrats i hyresgästföreningen, vilket bolaget då inte visste var nödvändigt. I den fastighet där [REDACTED] med familj hyrde sin lä-

genhet under bland annat år 2006 bodde under denna tid även en svensk familj med fyra barn. Den svenska familjen flyttade in i lägenheten efter det att den stått obebodd en längre tid. Lägenheten var då inte rustad efter föregående hyresgäst. Hyrestiden var begränsad till den tid det skulle ta innan den svenske hyresgästen kunde överta det hus denne köpt av sin arbetsgivare. Någon uppsägningstid var inte avtalad och något hyreskontrakt fanns inte upprättat. Familjen hade egen tvättmaskin och torktumlare i lägenheten. Den svenska familjen och bolaget kom överens om en hyra motsvarande det skick lägenheten var i vid inflyttningen. Några månader efter det att den svenska familjen flyttat in fastighetens ena lägenhet flyttade [REDACTED] och hennes barn, sammanlagt åtta personer, in i fastighetens andra lägenhet. Den lägenhet [REDACTED] flyttade in i var upprustad före inflyttning. Bolagets kostnader för vatten, sopor och uppvärmning blir generellt högre när en familj med många familjemedlemmar hyr en lägenhet och förbrukningsavgifterna för vatten och avfall var inkluderad i hyran. Vad gäller förbrukningsavgifter har bolaget vid bestämmandet av hyran för flyktingfamiljer lagt på för de verkliga merkostnaderna som uppstår när stora familjer är hyresgäster. Dessutom har vid hyressättningen beaktats att förslitningskostnaderna blir högre i lägenheter där det bor många familjemedlemmar. Omsättningen av flyktingfamiljer i bolagets lägenheter har varit stor och därmed har också bolagets kostnader för återställandet av lägenheterna efter utflyttning varit höga. Bolaget har hittills stått för alla återställningskostnader efter det att flyktingfamiljerna flyttat ut eftersom det i princip varit omöjligt för bolaget att få ersättning för dessa kostnader vilket påverkat hyressättningen i höjande riktning. Hyran för [REDACTED] och den svenska familjen i grannlägenheten gick på grund av standardskillnaden inte att jämföra. [REDACTED] drabbades heller inte av den högre hyressättningen eftersom hon inte hade någon egen inkomst. De av hyresnämnden efter besiktningen i januari 2007 påstådda skadorna i [REDACTED] lägenhet fanns inte där när familjen [REDACTED] flyttade in. Några fukt- eller mögelskador fanns inte vid besiktningen utan det var torkade fläckar. Den av hyresnämnden påstådda fräna lukten i det andra sovrummet var en subjektiv bedömning som inte delades av bolaget. Att hyran sänktes av hyresnämnden berodde på de brister som hyresnämnden hittade, brister som bolaget var omedveten om. Alla påpekanden från hyresgäster om brister i de förhyrda lägenheterna åtgärdar bolaget direkt.

DOMSKÄL

Parterna har åberopat såväl muntlig som skriftlig bevisning.

DO har yrkat skadestånd på grund av påstådd diskriminering i samband med att bolaget hyrde ut en bostadslägenhet till [REDACTED] under del av år 2006. Under denna tid och fram till den 1 januari 2009 var 2003 års diskrimineringslag gällande rätt. Första stycket i 9 § i den lagen hade följande lydelse.

”Diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder är förbjuden vid yrkesmässigt tillhandahållande av varor, tjänster eller bostäder.”

Enligt 4 § 1 p i 2003 års diskrimineringslag avsågs i den lagen med etnisk tillhörighet att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Det är ostridigt att [REDACTED] tillhör både gruppen flyktingar och gruppen invandrade. DO har hävdatt att [REDACTED] i egenskap av flykting och invandrare omfattas av 2003 års lag om förbud mot diskriminering på grund av etnisk tillhörighet.

Tingsrätten prövar först om lagens rekvisit etnisk tillhörighet innefattar person som tillhör gruppen flyktingar och/eller gruppen invandrare

I 1 § lagen (1994:134) mot etnisk diskriminering (nedan 1994 års diskrimineringslag) angavs att med etnisk diskriminering avses att en person eller en grupp av personer missgynnas i förhållande till andra eller på annat sätt utsätts för orättvis eller kränkande behandling på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller trosbekännelse. Paragrafen hade samma lydelse som 1 § lagen (1986:442) mot etnisk diskriminering som den 1 juli 1994 ersattes av 1994 års diskrimineringslag. I propositionen till 1994 års diskrimineringslag (prop. 1993/94:101) anförde regeringen i allmänmotiveringen på sidan 44 bland annat följande.

” Den personkrets som kan komma i fråga för skydd enligt lagstiftningen mot etnisk diskriminering i arbetslivet bör avgränsas genom att vissa diskrimineringsgrunder anges i förbudsbestämmelserna. Diskrimineringsgrunderna bör därvid vara desamma som i brottsbalkens bestämmelser om hets mot

folkgrupp och olaga diskriminering och i som i nuvarande DO-lagen alltså ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung och trosbekännelse. Att i detta hänseende anknyta till gällande rätt har ett stort värde bl.a. därför att vägledning beträffande innebörden av diskrimineringsgrunderna därvid kan erhållas av förarbeten och doktrin i anslutning till denna lagstiftning. De personkategorier som bereds skydd genom brottsbalksbestämmelsen om hets mot folkgrupp inkluderar även befolkningsgruppen ”invandrare”, dvs. de folkgrupper i Sverige som har det gemensamt att de har ett annat nationellt ursprung än majoritetsbefolkningen. Efter en lagändring år 1982 framgår detta tydligt av lagtexten genom användandet av uttrycket ”annan sådan grupp av personer”. Även i straffbestämmelsen om olaga diskriminering, som inte innehåller något sådant förtydligande uttryck, anses skyddsobjektet emellertid omfatta även individer som ingår i gruppen ”invandrare” (jfr Kommentar till Brottsbalken II, 6 uppl., s. 268). Motsvarande bestämning av skyddskretsen bör gälla även för lagstiftningen mot etnisk diskriminering i arbetslivet. Något uttryckligt förtydligande av denna innebörd torde inte behövas.”

1994 års diskrimineringslag ersattes den 1 maj 1999 av lagen (1999:130) om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet (1999 års diskrimineringslag). I 3 § 1 st i den lagen angavs att i den lagen avsågs med etnisk tillhörighet att någon tillhör en grupp av personer som har samma ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller trosbekännelse. Av specialmotiveringen till paragrafen i propositionen till 1999 års diskrimineringslag (prop. 1997/98:177) framgår att paragrafen har utformats i enlighet med Lagrådets förslag och att paragrafens första stycke motsvarar 1 § andra meningen i den nuvarande lagen på så sätt att diskrimineringsgrunderna överensstämmer. I lagrådsremissen hade regeringen föreslagit att med etnisk tillhörighet i lagen skulle avses en gemenskap som har samband med ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller trosbekännelse. Av Lagrådets yttrande framgår att Lagrådet ansett att det knappast är möjligt att karakterisera en ”tillhörighet” som en ”gemenskap” och att det i detta sammanhang synes lämpligare att på samma sätt som i 16 kap. 8 § brottsbalken tala om en ”grupp”. Av yttrandet framgår också att Lagrådet föreslagit den lydelse av lagens 3 § 1 st som sedan kom att föreslås av regeringen och antas av riksdagen.

Den 1 juli 2003 trädde 2003 års diskrimineringslag i kraft. I propositionen till lagen angavs i specialmotiveringen till 4 § 1 p bland annat följande.

”Med etnisk tillhörighet avses att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Detta är samma definition som tidigare använts i lagen (1999:130) om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet, med det undantaget att begreppet trosbekännelse brutits ut.”

Den 1 januari 2009 trädde Diskrimineringslagen (2008:567) (nedan 2008 års diskrimineringslag) i kraft samtidigt som 2003 års diskrimineringslag upphävdes. Enligt 1 kap. 5 § 1 st 3 p i 2008 års diskrimineringslag avses i den lagen med etnisk tillhörighet nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Enligt övergångsbestämmelse till 2008 års lag skulle 2003 års diskrimineringslag fortfarande gälla i fråga om diskriminering som ägt rum före ikraftträdandet. Regeringens förslag till 2008 års diskrimineringslag finns i proposition 2007/08:95. Ur propositionens allmänmotivering citeras följande avsnitt från sidan 120.

”Det finns inte skäl att anta vare sig att Sveriges trohet gentemot internationella konventioner kommer att ifrågasättas, eller att det materiella skyddet mot diskriminering skulle försvagas om ras inte används i den nya diskrimineringslagen. Detta gäller i synnerhet om ett tillägg till definitionens uttryck ”nationellt eller etniskt ursprung” och ”hudfärg” görs med orden ”annat liknande förhållande”. Med detta bör förstås sådant som ogrundade föreställningar om ”ras”, att svepande hänvisningar till uppfattningar om ”invandrades” egenskaper, utseende eller bakgrund läggs till grund för ett handlingssätt eller att någon över huvudtaget motiverar ett missgynnande agerande utifrån nedsättande beteckningar om personer med utländsk eller svensk bakgrund. Regeringen föreslår sammanfattningsvis att etnisk tillhörighet ska vara en av diskrimineringsgrunderna i den nya diskrimineringslagen. Den bör avse en persons nationella eller etniska ursprung, hudfärg och det nyssnämnda begreppet ”annat liknande förhållande”. När det gäller etniskt ursprung kan framhållas att här innefattas bl.a. nationella minoriteter såsom samer och romer. Däremot bör ordet ras inte användas i den nya lagen. För andra lagar där ras förekommer ställer sig saken något annorlunda. I t.ex. brottsbalken och andra lagar förekommer ordet i sammanhang som inte utan vidare kan jämföras med den nya lagen mot diskriminering. Begreppet förekommer i lagar av olika karaktär och det är inte uteslutet att det i olika författningar kan finnas skäl att beskriva den krets av personer som ska skyddas på olika sätt. Diskrimineringskommitténs betänkande ger inte tillräckligt underlag för att för att nu helt och hållet utmönstra ras ur alla författningar. Regeringens ambition är att se över frågan i annat sammanhang.”

Ur specialmotiveringen till 1 kap 5 § i 2008 års diskrimineringslag anges i propositionen bland annat följande.

”Definitionen av *etnisk tillhörighet* finns i tredje punkten. Med nationellt ursprung avses att personer har samma nationstillhörighet, som t.ex. finländare, polacker eller svenskar. Med etniskt ursprung menas att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Några exempel är nationella minoriteter såsom samer och romer. Ordet ras används inte eftersom lagen utgår från att alla människor tillhör en och samma ras; människorasen. I stället upptar definitionen orden hudfärg och ”annat liknande förhållande”. Däri innefattas t.ex. föreställningar om att det skulle gå att indela människor i raser. Om diskriminering förekommer med hänvisning till någons ”ras” eller med någon annan nedsättande beteckning som syftar på personer med utländsk eller svensk bakgrund, faller det inom ramen för vad som menas med ”annat liknande förhållande”. Även diskriminering av ”invandrare” innefattas i samlingsbeteckningen etnisk tillhörighet. Att någon är invandrare har ansetts vara detsamma som att ha ett annat nationellt ursprung än majoritetsbefolkningen (jfr t.ex. prop. 1993/94:101 s. 44). Medborgarskap omfattas i sig inte av diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet. Icke berättigade krav på exempelvis svenskt medborgarskap riskerar ändå att bedömas som indirekt diskriminerande, eftersom sådana krav typiskt sett missgynnar människor med annat etniskt eller nationellt ursprung än svenskt.”

Mot bakgrund av vad ovan antecknats gör tingsrätten den bedömningen att en person inte omfattas av definitionen på etnisk tillhörighet i 2003 års diskrimineringslag enbart därför att personen tillhör gruppen flyktingar och/eller invandrare eftersom varken alla personer i gruppen flyktingar eller alla personer i gruppen invandrare har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Vid sådant förhållande ska DO:s talan ogillas.

Med hänsyn till utgången i huvudsaken är DO skyldig ersätta bolaget för dess rättegångskostnader. Då DO vitsordat skäligheten i och för sig av den av bolaget yrkade ersättningen för rättegångskostnader ska yrkad ersättning dömas ut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 401)

Överklagande, som ställs till Göta hovrätt och ges in till tingsrätten, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 9 juni 2009.

På tingsrättens vägnar

Åke Gustafsson

Lars-Erik Hulth

Anders Domert

GÖTA HOVRÄTT

ANVISNINGAR FÖR ÖVERKLAGANDE

Den som vill överklaga ska göra detta skriftligen.

Överklagandet ställs till Högsta domstolen men ska inlämnas eller insändas till hovrätten. Skrivelsen ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges under rubriken ”Hur man överklagar”. Någon tidsgräns gäller dock inte för beslut om häktning, kvarhållande i häkte, tillstånd till restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud.

Beslutet om skyldighet för någon att ersätta rättegångskostnader, ersättningsbeslut i övrigt samt beslut om avräkning av tiden för frihetsberövande får överklagas utan att man klagat på domen i övrigt.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Kravet på prövningstillstånd gäller dock inte när Justitiekanslern eller någon av Riksdagens ombudsmän överklagar i ett mål där allmänt åtal förs.

Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen; eller
2. det finns synnerliga skäl till en prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd meddelas i ett av två eller flera likartade mål, som samtidigt föreligger för bedömning, kan prövningstillstånd meddelas även i övriga mål.

I överklagandet till Högsta domstolen ska följande uppgifter lämnas

1. klagandens namn, postadress och telefonnummer,
2. den dom eller det beslut som överklagas (dagen för hovrättens avgörande och hovrättens målnummer),
3. den ändring som yrkas i hovrättens avgörande,
4. grunderna för överklagandet med uppgift om i vilket avseende hovrättens skäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas för att prövningstillstånd ska meddelas, när sådant tillstånd krävs och
6. de bevis som åberopas med uppgift om vad som ska styrkas med varje bevis.

Skrivelsen bör vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller klagandens ombud.